

בג:

עין משפט
נר מצות

יום טוב פרק שני ביצה

מסורת הש"ס

(א) שבת ס"ו. (ב) וס' חמ"א. (ג) וס' חמ"א. (ד) וס' חמ"א. (ה) וס' חמ"א. (ו) וס' חמ"א. (ז) וס' חמ"א. (ח) וס' חמ"א. (ט) וס' חמ"א. (י) וס' חמ"א. (יא) וס' חמ"א. (יב) וס' חמ"א. (יג) וס' חמ"א. (יד) וס' חמ"א. (טו) וס' חמ"א. (טז) וס' חמ"א. (יז) וס' חמ"א. (יח) וס' חמ"א. (יט) וס' חמ"א. (כ) וס' חמ"א. (כא) וס' חמ"א. (כב) וס' חמ"א. (כג) וס' חמ"א. (כד) וס' חמ"א. (כה) וס' חמ"א. (כו) וס' חמ"א. (כז) וס' חמ"א. (כח) וס' חמ"א. (כט) וס' חמ"א. (ל) וס' חמ"א.

גליון הש"ס

בגין ואינה נגדרת. פ"ק
שבת דף ס"א ע"ב ח"פ
ד"ה והלכתי:

לעזי רש"י

וביב"ר. ברכות ד"ט.

מוכר רש"י

עגלה של קטן. ללח זה
ולטעמו עליה. טמאה
מדרס. הולל ופסעם
שוכב עליה (שבת ס"ו).
דבר שאין מתכוין
מותר. ואף על גב דקעביד
מריז ויהי מלמד דמריז לא
בונה ושבת כ"א.
הדרן עלך יום טוב

משום ש"שעה ב"כ"ם. פ"י ואם נטמא זה לא נטמא זה אפי' בשעת
מלאכה שהן כולן יחד הו"ל וכל אחד ר"ל למלאכה
בלבד ולא דמי למספרים של פרקים ואומל של ריטויים) דהס
הם מחזירים יותר בשעת מלאכה: **משום** כ"י כברה. פירש

מתני' "הרחים של פלפלין טמאה משום
ש"שעה כלים משום כלי קבול ומשום כלי
מתכת ומשום כלי כברה: **גמ'** "תנא
תחונה משום כלי קבול אמצעית משום
כלי כברה עליונה משום כלי מתכת:
מתני' "עגלה של קטן טמאה מדרס
ונטלת בשבת "ואינה נגדרת אלא על גבי
כלים ר' יהודה אומר כל הכלים אין נגדרין
חוץ מן העגלה מפני שהיא כובשת:
גמ' עגלה של קטן טמאה מדרס דהא
סמך עליוה ונטלת בשבת משום דאיכא
תורת כלי עלה ואינה נגדרת אלא על גבי
כלים על גבי כלים אין על גבי קרקע לא
מאי טעמא דקא עביר חרין מני ר' יהודה
היא דאמר ר' דבר שאין מתכוין אסור דאי ר'
שמעון האמר ר' דבר שאין מתכוין מותר
(ד"ת) ר' רבי שמעון אומר "גורר אדם מטה
כסא וספסל וכלבד שלא יתכוין לעשות
חרין אימא סיפא ר' יהודה אומר אין הכל
נגדרין בשבת חוץ מן העגלה מפני שהיא
כובשת מפני שכובשת אין אבל חרין לא
עבדא תרי תנאי ואליבא דרבי יהודה:

הדרן עלן יום טוב

אין צדין דגים מן הביכרין וכו'.
פירש רש"י דא"ג דלכול נפש
מותר היינו דוקא כגון בשל ואפי'ה
ושחיטה דאי אפשר מערב יום טוב
דיותר טוב פת חמה וגם בשל ב"ט
ושחיטה שמה יסריח אכל לידה אפשר
לגדור מערב י"ט ויניחו במים
במזדוזה ולא ימות ולא נהירא דמפרש
נפליה מילתין (דף ג. וס.) גבי גזרה
שמה יתלוש דאין לחלק בלכול
נפש בין אפשר לעשותו מערב
יום טוב לאי אפשר אלא דוקא
במכשירין יס חלוק לכך נ"ל (וכבר"מ מקיטין שפירש לעיל
דף ג. ס"ד"ה גזרה) משום דמדי לקצירה:

ואין נותנין "פניהם מוונות. פירש רש"י דאין מוונותן עליו
דחם אוכלים עשכ הנמלא במים וגם פעמים אוכלים
עפר וגדולים אוכלים הקטנים ואפילו למאן דשרי מאך אשר
יאלל לכל נפש (שמות יב) דמשמע אפילו בהמה מכל מקום דגים
לא הו"ל ואין מוונותן עליו ומימה דנגמרא פריך ורמיניה
ביבירין של חיה ופוך אין לדון וכו' ומשי כאן בביביר קטן כאן
בביביר גדול והשתא מינה מצינה לזידה תרלת שפיר אלא מוונות
מאי תרלת דמתני' אמרי' ונותנין לפניהם מוונות והסם אמרי'
אין נותנין לפניהם מוונות לכך נראה לי דהא תלוי בזה אי
זידה מותרת מותר נמי ליתן לפניהם מוונות והכי פירושו אין
לדון דגים מן הביבירין וכו' ואין נותנין לפניהם מוונות גזרה
שמה יזודס דהא זידה שלהן אין מותרת ביום טוב והשתא
כשמחזק בגמרא מצידה מוונות נמי יתח דהא בזה תלוי
ומכל מקום קשיא דמשמע הכא דהיא לזידה שלהן אסורה
אפילו לזודק להם מוונות אסור ובפרק מי שהחשיך (שם)
דף ק"ה: (וס) קאמר גבי דברים שאסור ליקח מהן למשאל קמיי'הו
שפיר דמי ויש לומר דהסם מיירי בשבת דחמיר דלכול נפש
אסור ולא שייך לתגור שמה יקח מהן אלא הכא מיירי ביום טוב

מתני' "טמאה משום שלשה כלים. מקבלת טומאה על שם
שלשה כלים. נפקא מינה דאי נמי אול חד שמה מינה טמאה משום
אידך ובגמרא מפרש לה: **גמ'** "פספסו. שמקבלת אכא הפלפלין
כשנפל דרך נקבי המכבר: **משום כלי קבול**. שכלי עץ שיש לו
בית קבול הוא: **אמנעיס**. שהיא

מקפת את המכבר משום כלי עץ
לא מטמאה דאין קבולה קבול אלא
חכמים גזרו טומאה על הכברה משום
ארוג ואפי' אין המכבר של מתכת
מטמאה משום כלי כברה. ושלנו היא
של מתכת ודאי טמאה משום פשוטי
כלי מתכות: **ועליונה**. שמכשירין
ושוחקין זה הפלפלין טמאה משום
כלי מתכות דמשום כלי עץ ליכא
לטמיה דפשוטיין טהורין אלא משום
כפי החמתון שהיא עיקר והעץ בטל
אזלו: **מתני'** "עגלה של קטן.
שעשין לו לשחוק ויובש עליה ומטלטלין
אותו עליה: **טמאה מדרס**. אם
המיוקן זו נעשית העגלה אב הטומאה
דמיוחמת לישיבה היא דהא כיומך קטן
עליה נמלאת שהיא מיוחמת לו
לישיבה ואין אומרים לו עמוד ונעשה
מלאכתו דלילו לא מיוחמת להכי לא
הוא אב הטומאה דמתניא יכול כפה
סאה וישב עליה כ"י (שבת דף נ"ג).
ונטל בשבת. דתורת כלי עליה:
ואינה נגדרת. בשבת: **אלא על**
גבי כלים. על גבי נגדים מפני
שעושה חרין נקרקע וחופר חרין
משום חורש: **מפני שוכבשת**. חרין
הנראה כהלוכה לא על ידי חפירה
הוא אלא כובשת ודורסת הקרקע
וגדוש תחתיה ונעשה מקומה נמוך
אבל אינו זו עקר ממקומה:
גמ' "לעשות חרין גרסינן: **כובשת**
אין. כובשת הוי אכל חרין לא
עבדא: **מרי תנאי ואליבא דרבי**
יהודה. חד סבר העגלה נמי כשאר

כלים דעושה חרין בגריפתה שפירשם שאין האופן מתגלגל והוא נגדר
וחופר ואידך סבר לא שכיח הכי ואינה אלא כובשת תחת בגולה:
הדרן עלך יום טוב

אין לדון דגים. אף על גב דשחיטה ואפי'ה ובשול מצות מלאכות
הן והותרו לצורך יום טוב טעמא משום דאי אפשר מערב
יום טוב דשחיטה חייש למכמר בשל פן יתחמם ויסריח אכל
זידה אפשר לגדור מבעוד יום ויניחו במזדוזה במים ולא ימות
ולמחר יטעלה: **ביבירים**. של דגים הן בריכות של מים שקורין ויבירי.
ביבירין של מיה קרפיות מוקפין גדר סביב ויכנסין לתוכן חיות
הבר ויולדות ומגדלות שם: **ואין נותנין**. לפני הדגים מוונות
ואפי' למאן דאמר" נפש בהמה במשמע הני מילי דמוונות עליו
אכל דגים אפשר להם בלא מוונות שהם אוכלים שרשי עשבים
וקרקע וגדול אוכל את הקטן: **אכל לדון חיה ופוך**. המכונסים
מאחמול. קא סלקא דעתך השתא כיון דמוקפין הוי להו כנודין
ועומדין אכל דגים נשמטין לחורים ולסדקים והיא זידה ביום טוב:
ונותנין לפניהם מוונות. בימי החורף כריכין מוונות ואף בימי הקיץ
במקום דריסת בני אדם שאין עשבים עולים בו:

המחוסר

דלכול נפש מותר גורין דלמא כשיקן להם מוונות שמה יזוד מהס:
כל

צ"ח א ב מ"י פ"י מהל'
למס' הלכה ז'
צ"ח ג מ"י פ"י מהל'
למס' הלכה ט'
ק ד מ"י פ"י מהל'
שבת הלכה ה' פתח
לארץ סה ט"ש"ע א"ח פ"י
של ספיק' ז'
א ה מ"י פ"י מהלכות
י"ט הלכה ז' פתח לארץ
סה ט"ש"ע א"ח פ"י פתח
ספיק' ז':
ב ו מ"י פ"י מהלכה ז'
ט"ש"ע סה ספיק' ז':
ג ז מ"י פ"י מהל' ז' פתח
סה ט"ש"ע סה ספיק' ז':

רבינו חננאל

[מתני'] הריחים של
פלפלין טמאה משום
ש"שעה כלי. (א) פירוש כלי
עץ חרין. ובאמצעיתו טס
של כורל קבוע במספרים
עומדים מלפניה. ודואר
נקוב נקבים דקים כמין
כברה. והעליון (מצופה)
(משפוח) ליכנס ברוך
החתון. ומצופה ראשו
של עליון כורל עשוי
כמין פשוטין בלויטן
קטנים. ונותן
הפלפלין באותו הכורל
החתון במצופה החוקק
לאורכו תוקב כברה.
והחוקק בעליון שראשו
מצופה כורל כמין
פשוטין קטנים יותר
גפים כמטען (נפין יותר
מטען מן הנקבים. ונותן
הפלפלין על הכורל
העשוי (בסנה) (בכברה)
ונותן בעליון. וכשישחק
יורד מן הנקבים למטה.
ויש בקרקעית החתון
נקב גדול (מחוס)
(פתח) כשיצוה פתח
ותול הפלפלין ושהחוקק
ומפורש בנ"י שלנו, וגם
כך פירש בירושלמי.
החתון כלי קבול.
העליון משום כלי מתכות.
אמצעי משום כברה.
[מתני'] עגלה של
קטן טמאה מדרס. דהא
קמרי' עלה. וניטלה
בשבת משום דאיכא חזרת
כלי עליה. ואינה נגדרת
אלא ע"ג כלים. אבל
על הקרקע לא דעביד
חרין. ומשום דאמר
דבר שאין מתכוין אסור.
וספא דהא מתניתין
תנא אחר אליבא דר'
יהודה. שהוא שונה
כל הכלים אין נגדרין
חוץ מן העגלה מפני
שינה עושה חרין
אלא כובשת. ור' שמעון
תני גורר אדם מטה
וכסא וספסל בשבת
ובכלבד שלא יתכוין
לעשות חרין. ואין צריך
לומר ביבירי. (ו) (ומשפוח)
דלת הנגדרת ומחצלת
הנגדרת ונקבליה הגורר.
פוחין ונועלין בהן
בשבת חרין צריך לומר
ביבירי.

הדרן עלך יום טוב

אין צדין דגים מן הביכרין ביום טוב כ"י. אבל צדין חיה ושמות מן הביכרין. ורמינן עלה הא דתניא

(א) "מי פתחין ערך דריסין. (ב) סוף פ"י. והנהיג ב"ר יצחק דהוא תוספתא סנה ואלא מלאכי שם.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones